

INGEZONDEN.

CONSULTATIEBUREAUX VOOR ZUIGELINGEN.

In dit *Tijdschrift* van 8 en 22 Februari worden op theoretische overwegingen bezwaren geopperd tegen deze bureaux en vooral tegen het leiden hiervan door huisartsen. Hier volgen de voornaamste bezwaren:

Consultatiebureaux voor zuigelingen zijn onnoodig omdat thans door vroedvrouw, wijkzuster en arts *vrij veelvuldig* in deze richting wordt gewerkt; zeer zeker is dit streven toe te juichen, maar van eenig systeem of eenige geregelde contrôle is dan toch geen sprake.

De doktersfondspatiënt *kan* dagelijks zonder kosten bij zijn huisarts terecht; maar hij *doet* dat eenvoudig niet zonder dat hiervoor aanleiding is — en hierin ligt juist de kern van de geheele preventie!

Het kan soms moeilijk zijn om de grens te trekken tusschen „gezond” en „ziek” en tusschen gebruik en misbruik; aan den tact van den leider worden hier zekere eischen gesteld, maar dezelfde tact zal hem ook beletten een ziek kind zonder *eerste* hulp den volgenden dag naar zijn spreekuur te zenden. En als twee geneeskundigen op één dorp om beurten zitting houden, ieder uitsluitend voor zijn eigen „patiënten”, wat voldoende bekend gemaakt wordt, zal dit dan leiden tot in-collegiale verhoudingen? De practijk leert anders.

Stellig bestaan er bezwaren, vooral van persoonlijken of plaatselijken aard; men zal dan plaatselijk een oplossing zoeken of gunstiger omstandigheden afwachten. Men kan van den zwaarbelasten medicus-practicus, wiens belangstelling dikwijls in geheel andere richting gaat, niet alles verlangen; in dun bevolkte streken zal het houden van een bureau niet onmiddellijk de moeite kunnen loonen, groote afstanden en slechte wegen vormen des winters een beletsel, soms laten collegiale verhoudingen het niet toe. Het kunnen inderdaad zeer nobele redenen zijn, zooals is opgemerkt, die de huisartsen afzijdig doen houden en die soms wel, soms niet zijn te verhelpen. Aan het bezwaar om zonder betaling arbeid te moeten verrichten ten bate der volksgezondheid, kan vroeg of laat worden tegemoet gekomen, misschien wel spoedig!

Maar — zal het den algemeenen arts moreel schaden, als hij zich wil belasten met de waarneming van een consultatiebureau en moet hem daarom een halt worden toegeroepen? Hebben de 33 Groningsche huisartsen, verspreid over de geheele provincie, die zich tot heden hiertoe wel bereid hebben verklaard en voor een deel reeds zijn begonnen, dus ongelijk?

De praeventieve geneeskunde ligt geheel in de lijn van ons geneeskundig denken en in den geest van onzen tijd. Zij staat nog in haar kinderschoenen, maar heeft een groote toekomst, omdat zij logisch en rationeel is en zij zal op den duur wel eens een belangrijke plaats kunnen innemen in het gewone werk van den geneeskundige.

Zal de medicus-practicus zich afzijdig houden of zal hij de teekenen des tijds verstaan en zich aanpassen aan wat toch komen moet?

In het eerste geval komt de ambtenaar of half-ambtenaar, die dit deel van zijn werk overneemt — en waar blijven wij zoo langzamerhand? In grootere plaatsen zijn de bezwaren daartegen minder, kan het om practische redenen ook niet anders, maar in kleinere plaatsen kan het vaak wèl anders. En is het dan niet veel beter, dat de huisarts zelf actief en systematisch zich hier met de preventie gaat bemoeien, zal zijn belangstelling voor dit deel van zijn werk hierdoor niet worden bevorderd en zal dit zijn prestige niet eerder verhoogen? Wil hij daarbij zijn kennis verrijken

door het volgen van artsencursussen, het zal hem tot eer en tot voordeel strekken. Maar laat hij zich niet laten weerhouden om op plaatsen, waar zulks mogelijk is, de leiding van een bureau op zich te nemen; het is in zijn waarachtig eigenbelang, het zal zijn patiënten ten goede komen, het zal leiden tot verheffing van den huisartsenstand.

Groningen, 22 Februari 1930.

P. W. KOPPIUS.

CONSULTATIEBUREAUX VOOR ZUIGELINGEN OP HET PLATTELAND.

Voor ditmaal zullen wij den wind eens uit den anderen hoek laten waaien, en na de critiek van de laatste weken een pleidooi houden voor de instellingen, welke in het opschrift genoemd worden.

Met de collegae uit de afdeling Vecht en Omstreken en met die van Stadskanaal ben ik het op één belangrijk punt volkomen eens. Indien namelijk op een dorp meer dan één geneesheer gevestigd is, zal het in het algemeen, gezien de gevaren voor de onderlinge collegiale verhoudingen, niet wenschelijk zijn, dat het consultatiebureau voor zuigelingen ter plaatse geleid wordt door één der huisartsen. Een dergelijke plaats zal dan echter zeker in aanmerking mogen komen voor een consultatiebureau onder leiding van den districts-kinderarts, en dan liefst met de sympathie der huisartsen. Op deze manier wordt inderdaad verkregen een *preventieve geneeskunde* en niet slechts een uitoefenen van contrôle door vroedvrouwen en wijkzusters, waaraan onbegrijpelijkerwijze door de afdeling Vecht en Omstreken de voorkeur wordt gegeven (zie het betreffende verslag van haar Januarivergadering: *nrdeelen sub 20.*).

Mijn pleidooi voor plattelands-consultatiebureaux geldt echter voornamelijk voor die dorpen, waar slechts één geneesheer gevestigd is. Er zijn genoeg dergelijke plaatsen in ons land, vooral in de dun bevolkte streken, waar dus ook vaak de afstanden van dien aard zijn, dat het voor de moeders een onoverkomelijk bezwaar is om met hun zuigeling op het spreekuur van den geneesheer te komen. En is het dan voor ons ook zoo'n bezwaar om in veertien dagen een paar uurtjes van onzen kostbaren (!) tijd te geven aan dat deel van onze practijk, dat soms uren gaans van onze woning is gelegen, door hier een klein consultatiebureau voor zuigelingen in te richten? En is het dan zoo heel erg, collegae uit Stadskanaal, indien wij, die leven van onze praxis (ook van die uithoeken daarvan !) eens een klein beetje voor deze menschen doen, zonder dat dit werk rechtstreeks in klinkende munt wordt omgezet? Niet wordt die arts moreel geschaad, die gratis een plattelands-consultatiebureau voor zuigelingen gaat leiden; hij oefent dan slechts de preventieve geneeskunde uit (niet dus te vergelijken met consultatiebureaux voor diabetici !) Wel echter wordt een bedenkelijk blijk van moraliteit gegeven, indien de belooning een voorname factor blijkt te zijn voor de sympathie van dit werk. Een minder aangename toon in de critiek uit Stadskanaal trof mij dan ook door het eenige malen gebruiken van het woord „gratis”, doelende op de belooning, die men voor dit werk mag ontvangen. Inderdaad is de belooning vaak van anderen aard, doch zeer voldoende voor dien huisarts, die een open hart heeft voor het wel en wee van de bevolking, waarover hij practiseert. En zelfs „overbelaste” huisartsen kunnen tijd voor dit werk maken: hoe meer men te doen heeft, des te meer werk men kan verzetten.

En daarom zou ik, met inacht nemen van de bovengenoemde restrictie betreffende dorpen met meer geneesheeren, de collegae op het platteland willen toeroepen: leidt op uw dorpen plaatselijke consultatiebureaux voor zuigelingen, zooals dit reeds op vele plaatsen in ons land geschiedt; gij zult dezen arbeid met genoegen verrichten en, door het trachten mede te werken tot de verbetering van de volksgezondheid in uw plaats, wel degelijk een belooning in ontvangst nemen.... zij het dan niet altijd van geldelijken aard!

Hollandscheveld (Dr.)

P. MUNTENDAM JR.